

Notatka z X posiedzenia Podkomitetu (grupy roboczej) ds. Wielkopolski Wschodniej działającego w ramach Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (dalej: KM FEW)

– 13 grudnia 2024 r. –

X posiedzenie Podkomitetu (grupy roboczej) ds. Wielkopolski Wschodniej (dalej: Podkomitet) odbyło się 13 grudnia 2024 r. (w godzinach 10:00-13:00) w Centrum Kultury i Sztuki – Dom Kultury OSKARD przy Al. 1 Maja 7a w Koninie. Spotkanie przebiegło zgodnie z następującym porządkiem obrad:

1. Powitanie.
2. Sprawy bieżące dotyczące procesu wdrażania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (dalej: FST) w Wielkopolsce Wschodniej.
3. Kryteria strategiczne wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach działań Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 w zakresie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji:
 - Działanie 10.02, Typ projektu: *Wsparcie działalności B+R przedsiębiorstw (MŚP) lub konsorcjów przedsiębiorstw z jednostkami badawczymi (gdzie liderem konsorcjum jest przedsiębiorstwo z Wielkopolski Wschodniej) wynikające z potrzeb zgłaszanych przez przedsiębiorstwa.*
 - Działanie 10.02, Typ projektu: *Wsparcie inwestycji MŚP w zakresie dostosowywania do zmieniających się warunków rynkowych i technologicznych oraz tworzenia nowych miejsc pracy, cyfryzacji i internacjonalizacji (zmiana kryteriów strategicznych).*
 - Kwestia procedowania kryteriów dla Działania 10.03, Typ projektu: *Budowa ekosystemu start-up'owego, w tym budowa i rozwój hubów technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości czy przestrzeni coworkingowych (wsparcie inkubacji przedsiębiorstw; doradcze usługi proinnowacyjne i/lub prorozwojowe).*
4. Przedstawienie informacji na temat aktualnego stanu prac nad projektem strategicznym związanym ze sprawiedliwą transformacją – *„Podnoszenie i zmiana kwalifikacji oraz aktywizacja zawodowa pracowników Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin zorientowana na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy. „Droga do zatrudnienia po węglu”.*
5. Dyskusja na temat stanu realizacji zaprezentowanego projektu strategicznego.

6. Prezentacja stanu wdrażania Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej według stanu na koniec listopada 2024.
7. Wolne wnioski i zapytania, dyskusja.
8. Zakończenie posiedzenia.

W posiedzeniu uczestniczyli następujący członkowie Podkomitetu:

1. Maciej Sytek – Prezes Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie (Członek KM FEW), Przewodniczący Podkomitetu
2. Krzysztof Borkowicz – Koordynator Obszaru Instytucji Pośredniczącej w ARR (Zastępca Członka KM FEW)
3. Damian Brzóska – Prezes Tureckiej Izby Gospodarczej (Członek KM FEW)
4. Mateusz Kowalewski – Prezes Izby Gospodarczej Wielkopolski Wschodniej (Zastępca Członka KM FEW)
5. Cezary Karski - Wójt Gminy Brudzew
6. Andrzej Nowak – Wójt Gminy Kramsk
7. Krzysztof Pietruszewski – Fundacja Instytut Zielonej Przyszłości (Zastępca Członka KM FEW)
8. Grzegorz Rauchfleisch – Przewodniczący Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Ruchu Ciągłego ZE PAK S.A.
9. Michał Rejewski – Doradca Zarządu ds. Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej, Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie
10. Miłoslawa Stępień – CEE Bankwatch Network (Członek KM FEW)
11. Ryszard Zaczynski – Wicedyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu
12. Artur Zimny – Rektor Akademii Nauk Stosowanych w Koninie
13. Grażyna Żabierek – Przewodnicząca Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Zmianowych w ZE PAK S.A.

W spotkaniu uczestniczyli również w charakterze obserwatorów:

1. Marcin Dzikowski – w zastępstwie za Burmistrza Miasta i Gminy Ślesin – Piotra Maciejewskiego (członka Podkomitetu)
2. Ewa Jędrzejczak – w zastępstwie za Burmistrza Gminy i Miasta Rychwał – Stefana Dziamałę (członka Podkomitetu)

3. Władysław Karski – Wicestarosta Powiatu Tureckiego, w zastępstwie za Starostę Powiatu Tureckiego – Jana Smaka (członka Podkomitetu)
4. Katarzyna Rejniak – przedstawicielka Urzędu Miejskiego w Koninie, w zastępstwie za Prezydenta Miasta Konina – Piotra Korytkowskiego (członka Podkomitetu)
5. Radosław Wietrzykowski – w zastępstwie za Wójta Gminy Wierzbinek – Pawła Szczepankiewicza (członka Podkomitetu)

Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie (dalej: ARR), odpowiedzialną za organizację posiedzenia Podkomitetu, poza Maciejem Sytkiem i Krzysztofem Borkowiczem, reprezentowali: Dominika Dziewiątka, Edyta Kasprzak-Škvrna, Renata Osztynowicz, Barbara Wanot i Wiktoria Wygočka.

Posiedzenie grupy roboczej otworzył Maciej Sytek – Przewodniczący Podkomitetu. W ramach pierwszej części spotkania omówiono bieżące sprawy związane z wdrażaniem FST w Wielkopolsce Wschodniej. Pierwsza informacja dotyczyła przyjęcia wniosku przez Komisję Europejską dotyczącego zorganizowania Dorocznego Dialogu Politycznego *Inicjatywy regionów węglowych w procesie transformacji*, który odbędzie się w okresie 24-25 czerwca 2025r. W tym zakresie Prezes poinformował zgromadzonych o szczegółach organizacji planowanego w Koninie wydarzenia.

W kolejnej części omówiono kryteria strategiczne dla kolejnych typów projektów w ramach Priorytetu 10 FEW, które będą przedmiotem obrad najbliższego posiedzenia KM FEW, tj. dwóch typów projektów wspieranych za pośrednictwem Działania 10.02 FEW *Wsparcie inwestycji w MŚP i dużych przedsiębiorstwach: (1) Wsparcie działalności B+R przedsiębiorstw (MŚP) lub konsorcjów przedsiębiorstw z jednostkami badawczymi (gdzie liderem konsorcjum jest przedsiębiorstwo z Wielkopolski Wschodniej) wynikające z potrzeb zgłaszanych przez przedsiębiorstwa oraz dla: (2) Wsparcie inwestycji MŚP w zakresie dostosowywania do zmieniających się warunków rynkowych i technologicznych oraz tworzenia nowych miejsc pracy, cyfryzacji i internacjonalizacji*. W drugim przypadku podkreślono, iż zmiana stanowi aktualizację przyjętych już kryteriów strategicznych, które obowiązywały podczas poprzednio przeprowadzonego naboru wniosków.

W stosunku do obu prezentowanych grup kryteriów strategicznych nie zostały zgłoszone żadne sugestie i/lub uwagi uczestników posiedzenia.

Poza omówieniem kryteriów strategicznych dla Działania 10.02 FEW podjęto również temat procedowania kryteriów strategicznych dla Działania 10.03 FEW *Budowa ekosystemu start-up'owego, w tym budowa i rozwój hubów technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości czy przestrzeni coworkingowych (wsparcie inkubacji przedsiębiorstw; doradcze usługi proinnowacyjne i/lub prorozwojowe)*. W związku z wykazanym ograniczonym potencjałem instytucji zaangażowanych w inkubację przedsiębiorstw w subregionie konińskim oraz niespełnionym (jak dotąd) obowiązkiem posiadania przez rodzime instytucje otoczenia biznesu akredytacji na świadczenie tego typu usług, podjęta została decyzja o rezygnacji z przyjęcia kryteriów strategicznych dla tego typu projektów, co spotkało się ze zrozumieniem zebranych członków Podkomitetu. Zaznaczono również, że ewentualny powrót do tematu nastąpi po rozstrzygnięciu naboru prowadzonego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Sprawdzone zostanie wówczas czy wśród kolejnych podmiotów otrzymujących takową akredytację znajdują się jednostki z naszego subregionu, które przyszłościowo mogłyby być zainteresowane składaniem wniosków w ramach Działania 10.03 FEW na inkubację przedsiębiorstw.

Kolejna część posiedzenia Podkomitetu była poświęcona przedstawieniu informacji na temat aktualnego stanu prac nad projektem strategicznym: *Podnoszenie i zmiana kwalifikacji oraz aktywizacja zawodowa pracowników Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin zorientowana na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy. „Droga do zatrudnienia po węglu”* – beneficjent: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Realizacja projektu rozpoczęła się w grudniu 2023 roku, natomiast pierwsze miesiące pracy nad realizacją projektu polegały na przygotowaniu Partnerów projektu do obsługi bezpośrednich beneficjentów, którymi są osoby dotknięte transformacją, w tym aktualnie zatrudnione w Grupie Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin (GK ZEPAK), zwolnione po 1 stycznia 2018 r., jak również rodziny obecnych i byłych pracowników GK ZEPAK, a także pracownicy firm kooperujących. Program skierowany jest do 2200 osób, natomiast warunkiem obligatoryjnym, który kwalifikuje do udziału w projekcie jest data zatrudnienia bądź też zakończenia pracy w grupie kapitałowej ZE PAK, tj. po 01.01.2018 r. Uśredniona wysokość wsparcia na jednego uczestnika projektu wynosi 150 tysięcy złotych. Okres realizacji projektu to 29.12.2023 – 30.06.2029 roku. Zgodnie z przedstawionym zakresem wsparcia, projekt obejmuje dwie ścieżki pomocowe. Pierwsza z nich ma doprowadzić do zatrudnienia uczestnika projektu w nowym miejscu

pracy, dając przy tym możliwość wsparcia doradczego, szkoleń, bądź subsydiowanego zatrudnienia połączonego z możliwością doposażenia stanowiska pracy czy pokrycia kosztów dojazdu. W tym miejscu podkreślony został fakt, iż jest to jedyny taki projekt w Polsce, ale również w Europie, który oferuje swoim zakresem wsparcia tak wiele możliwości, aby móc trwale zatrudnić uczestnika projektu. Druga ścieżka dotyczy możliwości założenia własnej działalności gospodarczej przez uczestnika projektu (czyli tzw. samozatrudnienia). Standardowa kwota dofinansowania dla tej ścieżki to 100 tysięcy złotych. Warunkiem udziału w drugiej ścieżce pomocowej jest przedstawienie odpowiednio przygotowanego biznesplanu, potwierdzającego możliwość utrzymania nowo powstałej działalności po otrzymaniu dofinansowania oraz wskazującego, że prowadzona działalność nie jest związana z wykorzystaniem paliw kopalnych.

Wśród potencjalnych uczestników projektu wyróżnić można cztery grupy wsparcia:

- Grupa A – obecni pracownicy Grupy ZE PAK
- Grupa B – byli pracownicy GK ZEPAK, czyli osoby które utraciły zatrudnienie od 2018 roku
- Grupa C – branże powiązane
- Grupa D – członkowie rodzin

W dalszej części prezentacji przedstawione zostały dane dotyczące liczby dotychczasowych uczestników z podziałem na wyżej wymienione grupy, w odniesieniu do wszystkich parterów biorących udział w realizacji tego projektu. Podkreślono, iż na dzień prezentacji stanu realizacji projektu największym zainteresowaniem cieszy się subsydiowane zatrudnienie (w porównaniu z zakładaniem własnych działalności gospodarczych), na co wpływ może mieć dłuższa procedura przygotowawcza „drugiej ścieżki”. Podsumowując pierwszy rok realizacji projektu w liczbach, odnotowano 238 uczestników projektu, w tym 222 osoby faktycznie objęte wsparciem i 16 osób, które są w trakcie działania przygotowującego. Oznacza to zrealizowanie założonego wskaźnika na pierwszy rok realizacji, który przyjęto na poziomie 10% wszystkich uczestników przewidzianych do wsparcia w ramach projektu. Podkreślono jednocześnie, iż faktyczny nabór uczestników do projektu trwał zaledwie nieco ponad pół roku.

W kolejnej części prezentacji pochyłono się nad kwestiami dotyczącymi obaw i wyzwań dla realizacji projektu. Pierwsza z obaw (dla samego projektu, ale i przyjętych w jego ramach

wskaźników) związana jest z ograniczonym zainteresowaniem projektem wśród pracowników GK ZEPAK, których okres zatrudnienia wydłuża się w porównaniu z pierwotnymi informacjami od dotychczasowego pracodawcy. O ile dla samych pracowników GK ZEPAK jest to korzystne, to dla projektu sytuacja taka oznacza ryzyko nieudzielenia zakładanego w jego ramach wsparcia. Kolejną obawą w realizacji projektu jest fakt przyjęcia ustawy o osłonach socjalnych dla pracowników sektora elektroenergetycznego i branży górnictwa węgla brunatnego z dnia 17 sierpnia 2023 r. dotyczącej urlopów górniczych i odpraw, która stanowi swoistą konkurencję dla możliwości jakie daje projekt. O ile korzystanie z urlopów górniczych objętych ustawą nie wyklucza możliwości wzięcia udziału w omawianym projekcie, to istnieje realne zagrożenie, że otrzymana w ramach ustawy pomoc będzie na tyle satysfakcjonująca, że może spowodować zmniejszenie zainteresowania projektem wśród jego potencjalnych uczestników. W tym miejscu podkreślono, iż w celu zwiększenia zainteresowania projektem, GK ZEPAK przeprowadziła akcję informowania drogą listowną byłych pracowników o możliwości otrzymania wsparcia. Po pierwszej wysyłce około 1000 pism otrzymano odpowiedź od 10% adresatów. Zdaniem przedstawiciela WUP może to oznaczać, iż sytuacja pozostałej części byłych pracowników jest na tyle ustabilizowana na rynku pracy, że nie wykazują oni zainteresowania projektem.

Kończąc omawianie wyzwań, wskazano na jedno z kluczowych dotyczące osób, które chcą założyć działalność gospodarczą. Obejmuje ono kwestię bardzo restrykcyjnego traktowania przez Komisję Europejską pojęcia transformacji energetycznej, wiążącego się z zakazem wsparcia rozwiązań bazujących na wykorzystywaniu paliw kopalnych. Przyjęte podejście spowodowało rezygnację z udziału w projekcie kilku osób, ponieważ ich planowana działalność była związana z zakupem i późniejszym użytkowaniem sprzętów wykorzystujących paliwa kopalne.

W trakcie dyskusji na temat omawianego projektu, padało wiele pytań, w tym m.in. czy będą prowadzone badania i analizy w zakresie trwałości prowadzonej działalności gospodarczej bądź zatrudnienia. W odpowiedzi poinformowano, że takie analizy będą na bieżąco prowadzone przez beneficjenta. Kolejne pytanie odnosiło się do możliwości przekazania części środków na poczet stypendiów naukowych dla członków rodzin osób objętych projektem (dzieci pracowników sektora paliwowo-energetycznego). W odpowiedzi wskazano, iż nie ma takiej możliwości w szczególności ze względu na oczekiwany efekt jaki ma towarzyszyć w krótkim czasie podnoszeniu kwalifikacji, a więc podjęciu zatrudnienia. W tym

kontekście zaproponowano zapoznanie się z projektem strategicznym realizowanym przez Akademię Nauk Stosowanych w Koninie, która oferuje podjęcie darmowych studiów wyższych w trybie niestacjonarnym bądź szkoleń o charakterze specjalistycznym.

Po zakończonej dyskusji dotyczącej prezentowanego projektu strategicznego przedstawiony został stan wdrażania Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej według stanu na koniec listopada 2024. Prezentację rozpoczęto od przedstawienia zaktualizowanego podziału środków z FST na poszczególne Działania Priorytetu 10. FEW, uwzględniającego dotychczasowe przesunięcia środków w związku ze zwiększeniem alokacji w ramach naboru na tak zwane projekty parasolowe oraz w celu uruchomienia instrumentów finansowych na wsparcie projektów MŚP. Następnie podsumowane zostały mijające dwa lata wdrażania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w Wielkopolsce Wschodnie ze szczególnym uwzględnieniem przeprowadzanych w ostatnim czasie naborów w trybie konkurencyjnym i niekonkurencyjnym. Wskazano, iż w odniesieniu do rozstrzygniętych już naborów, ale również będących w trakcie oceny oraz planowanych do ogłoszenia w najbliższym półroczu, aż 85% wszystkich dostępnych środków w ramach FST zostało zablokowane pod konkretne wsparcie, co jest dość dużym osiągnięciem w skali kraju. Dodatkowo podano informację o aktualnie zawartych umowach – wg stanu na koniec listopada podpisano 90 umów na kwotę 354 mln zł dofinansowania z FST. Ostatnim elementem prezentacji było przedstawienie planów na kolejny rok odnoszących się do kolejnych naborów wniosków (zgodnie z harmonogramem naborów).

W ramach innych kwestii podejmowanych w ramach posiedzenia Podkomitetu przedstawiciel ARR podsumował krótko wyniki spotkania z ENERGA-Operator S.A. Oddział w Kaliszu. Miało ono miejsce 2 grudnia w Kaliszu, a dotyczyło wydawanych beneficjentom FST negatywnych decyzji dotyczących przyłączeń do sieci elektroenergetycznej. W przypadku naboru, który był prowadzony w ramach Działania 10.02, Typ projektu: *Wsparcie inwestycji MŚP w zakresie dostosowywania do zmieniających się warunków rynkowych i technologicznych oraz tworzenia nowych miejsc pracy, cyfryzacji i internacjonalizacji*, elementem uzupełniającym w projekcie mogło być zakładanie mikro instalacji (do 50kW) i w takim przypadku Beneficjent nie musiał występować o zgodę do operatora, a jedynie musiał zgłosić chęć założenia takiej instalacji. Problem pojawiał się w momencie, gdy Beneficjent przed przystąpieniem do projektu posiadał już instalację poniżej 50kW. W sytuacji kiedy otrzymał dofinansowanie w

ramach działania 10.02 i w ramach projektu planował ją rozbudować, przekraczając tym samym wskazaną wielkość 50 KW, konieczne stało się uzyskanie zgody na przyłącznie od operatora. Zgodnie z przekazaną informacją, Energa, ze względu na przeciążenie sieci energetycznych oraz niedostosowaną infrastrukturę, co do zasady nie będzie udzielała pozytywnych decyzji przyłączeniowych na instalacje powyżej 50kW. Chcąc uniknąć podobnych sytuacji w przyszłości, w kolejnym planowanym naborze w ramach tego typu projektu, możliwości wsparcia na elementy związane z OZE będą odpowiednio dostosowywane, aby przyszłościowy Beneficjent uniknął przekroczenia 50kW, co byłoby równoznaczne z ryzykiem pojawienia się negatywnej decyzji przyłączeniowej ze strony operatora i zagrożeniem dla realizacji projektu.

W ostatnim głosie dyskusji zabranym podczas posiedzenia – Pan Krzysztof Pietruszewski - przedstawiciel Fundacji Instytut Zielonej Przyszłości, zawnioskował o przygotowanie zestawienia dotyczącego zakontraktowania środków z FST w podziale na poszczególne Jednostki Samorządu Terytorialnego (gminy Wielkopolski Wschodniej). W związku z poruszoną kwestią Przewodniczący Podkomitetu, wskazując na liczne zagrożenia związane z nieprawidłową i nieodpowiednią interpretacją tego typu danych, poprosił o złożenie oficjalnego wniosku w tym temacie.

Notatkę przygotował:

Sekretariat Podkomitetu (grupy roboczej) ds. Wielkopolski Wschodniej

Notatkę podpisał:

Maciej Sytek, Przewodniczący Podkomitetu (grupy roboczej) ds. Wielkopolski Wschodniej działającego w ramach Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027